

Synpunkter kring delmål och nyckeltal i Stockholms miljöprogram 2007-2010

Här redovisas förvaltningens synpunkter och förslag till ändringar i delmål och nyckeltal i Stockholms miljöprogram 2007-2010.

Mål 1 Miljöeffektiva transporter

Förvaltningen anser att cykel ska vara med redan i det första inledande stycket. Förslagsvis i sista meningen:

Stadens anställda ska ha tillgång till tjänstecyklar och fordonsparken ska vara miljöanpassad. Miljöeffektiva transporter ska främjas.

Delmål

Förvaltningen anser att delmål 1.3 är mycket bra och att det är viktigt ur Agenda 21 perspektiv att det finns med. Eftersom det finns ett delmål om stadens fordonspark 1.4 tycker förvaltningen att det även borde finnas med cykel och bilpool i delmålen.

I första hand anser förvaltningen att delmålet om fordonsparken ska handla om att den minskas och i andra hand att den miljöanpassas. Förvaltningen anser att delmålet ska vara att fordonen alltid ska tankas med miljöbränsle. Tankställena kommer att öka drastiskt tack vare en ny lag, så det borde inte vara något problem. Förslag:

Delmål 1.4 Bilparken i stadens förvaltningar och bolag ska minska och den ska till 80 % bestå av miljöfordon som körs med förnyelsebara drivmedel.

1.5 borde formuleras som det står i preciseringen av delmålet, annars blir andemeningen att staden ska verka för att öka antalet bilar. I delmål 1.4 är procentsatserna med och då kan de vara det i delmål 1.5 också. Dessutom anser förvaltningen att bilpool ska finnas med i detta delmål! Förslag:
Delmål 1.5 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen miljöfordon i nybilsförsäljningen ökar till 25 % och andelen förnybara bränslen ökar till 8 %, samt att tillgången på bilpool ökar i Stockholms stad.

I sista stycket under rubriken Miljöpåverkan anser förvaltningen att byte till miljövänligare transportmedel för varutransporter ska nämnas. Förslag:
Utmaningen är att minska trafikens negativa miljöpåverkan genom bland annat information, ny teknik, bättre logistik, varutransporter med tåg istället för lastbil, tätare bebyggelsestruktur samt ytterligare förbättringar av kollektivtrafiken, cykelvägnätet och gångvägar.

Precisering av delmål och nyckeltal

I delmål 1.1 undrar förvaltningen varför inte utsläppen för flygtrafiken även räknas in. De står väl för en stor del av utsläppen. Särskilt det nyligen uppmärksammade problemet med ”global dimming”.

I nyckeltalet för 1.1.1 undrar förvaltningen om mätning av koldioxid skulle kunna komplettera de beräkningar som görs.

I nyckeltal 1.2.1 anser förvaltningen att kapacitetsutnyttjandet av varutransporter verkar svårt att mäta. Ytterligare nyckeltal bör läggas till gällande sättet att resa. Förslag:

1.2.3 Antal förvaltningar och bolag som har antagit en resepolicy.

1.2.4 Andel tjänsteresor som sker med kollektivtrafik, cykel eller till fots

Alternativt: 1.2.4 Antal mil tjänsteresor som sker med bil.

Nyckeltalen 1.3.1 och 1.3.2 är mycket bra och viktiga att de finns med. På 1.3.2 ska *reser* strykas.

Till det föreslagna delmålet 1.4 *Bilparken i stadens förvaltningar och bolag ska minska och den ska till 80 % bestå av miljöfordon som körs med förnyelsebara drivmedel.* behövs ytterligare nyckeltal. Förslag:

1.4.3. Antal fordon i stadens bolag och förvaltningar.

Ansvarig Miljö och hälsoskyddsnämnden

I kommentaren till nyckeltal 1.4.1. ska nämnas att nyckeltal om HA-oljafria däck finns under delmål 2.2.

Till det föreslagna delmålet 1.5 *Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen miljöfordon i nybilsförsäljningen ökar till 25 % och andelen förnybara bränslen ökar till 8 %, samt att tillgången på bilpool ökar i Stockholms stad* behövs ytterligare ett nyckeltal. Förslag:

1.5.3. Antal bilpoolsbilar i Stockholms stad.

Ansvarig: Trafiknämnden

Mål 2 Giftfria varor och byggnader

Ordet ”giftfria” i målrubriken bör definieras i ordförklaringen.

I delmålet 2.4 anser förvaltningen att procentsatsen borde vara 25 % som föreslås som konsumtionsmål i Statens offentliga utredning 2005:51.

Precisering av delmål och nyckeltal

I delmål 2.1 finns kadmium med bland nyckeltalen men saknas vid uppräknigen vid preciseringen. DEHP saknas i ordförklaringen.

I preciseringen av delmål 2.2 saknas TCO- märkningen av datorer mm i uppräknigen av miljömärken. Förvaltningen är positiv till att det finns en ”Upphandlingsguide för giftfria varor”. Det är viktigt att stadens anställda får kännedom om denna. Förvaltningen anser att det är bra att nyckeltalen till delmål 2.2 speglar många av de varor som förvaltningen använder.

Första meningen i preciseringen av delmålet 2.3 bör stärkas. Förvaltningen föreslår att den ändras till:

Stadens förvaltningar och bolag ska genom informationsinsatser riktade till stockholmare och verksamhetsutövare verka för en mer hållbar konsumtion.

Nyckeltalet 2.5.2 är otydligt. Hur mycket ekologiskt ska hushållen köpa för att det ska räknas? Räcker det med ett paket mjölk varje år? Förslagsvis preciseras det i nyckeltalet:

2.5.2 Andelen hushåll och företag som uppger att de köper mer än 10 % ekologiska livsmedel.

Mål 3 Hållbar energianvändning

Delmål

Delmål 3.2 är otydligt formulerat. Det berör både värmeenergi och elanvändning. Enligt preciseringen av delmålet avser det stadens egna byggnader, men elanvändningen för övriga förvaltningar måste ju inkludera all köpt el, även den som används för lokaler vi hyr av andra fastighetsägare.

För att göra det tydligare vad som avses kan den del av delmål 3.2 som handlar om elanvändning slås ihop med 3.6. Förslag:

”Elanvändningen i stadens egna verksamheter ska minska med 12 procent och all upphandlad el ska uppfylla kraven för miljömärkning.”

Nivån med 12 procents minskning under tre år är ambitiös. För att nå målet krävs att de kommunala bolag och privata värdar som förvaltningen hyr lokaler av genomför energibesparande investeringar. Målet kräver vidare att elnätägaren Fortum kan tillhandahålla tillförlitlig statistik.

För att stadsdelsförvaltningen ska ha möjlighet att nå målet krävs att de kommunala bolag vi hyr lokaler av, Sisab, Micasa och bostadsbolagen, tar initiativ till energibesparande investeringar i samverkan med oss. Det påbörjade samarbetet mellan Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och Sisab är en god förutsättning för energieffektivisering i stadsdelens skolor och förskolor.

Delmål 3.4 är svårt att förstå eftersom man blandar begreppen ”minska med” och ”minska till”. Förslag:

Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att el för produktion av fjärrvärme ska minska med 10 % och andelen förnybara bränslen i fjärrvärmeproduktionen ska öka med XX %

Delmålen 3.3 och 3.7 kan slås ihop eftersom båda berör hushållens energianvändning. Förslag:

Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att hushåll och företag effektiviserar sin energianvändning och att andelen miljömärkt el ökar.

Förvaltningen anser att stycket under rubriken ”Stadens ansvar och rådighet” borde kompletteras med texten: *Staden har ansvar att informera och motivera företag och hushåll att byta till förnyelsebara energikällor och att energieffektivisera.*

Precisering av delmål och nyckeltal

Nyckeltalet 3.2.3 ska mäta elanvändning fördelat på verksamhetsel och fastighetsel. Det är inte möjligt att separera dessa eftersom de ligger på samma elmätare. Uppföljningen bör kunna ske genom att förbrukningen begärs in från den centralt upphandlade elleverantören i stället för från varje förvaltning.

Delmål 3.7 avser andelen miljömärkt el i hushåll och företag, men nyckeltalet 3.7.1 mäter andel hushåll som valt miljömärkt el. Förvaltningen anser att data bör kompletteras med uppgifter om andel miljömärkt el från elleverantörerna.

Mål 4 Hållbar användning av mark och vatten

Förvaltningen anser att närmiljön ska betonas i det inledande stycket.
Förslag: Stockholmarna ska *i sin närmiljö* erbjudas ett rikt *och tillgängligt* utbud av....

Stadens ansvar och rådighet: Förslag: Stadsdelsnämnderna har ansvaret för *utveckling, drift och underhåll* av stadens parker och naturmarker. Andra viktiga aktörer är *nämnder och bolag i staden som förvaltar marken, exempelvis Marknämnden, Idrottsnämnden, Trafiknämnden, Stadsbyggnadsnämnden, allmännyttan samt Stockholm Vatten AB*. Här bör väl också nämnas Miljö- och hälsoskydds-nämnden som har till uppgift att övervaka miljötillståndet, att se till att intentionerna med naturreservaten efterlevs och att utarbeta underlag för MKB.

Övriga aktörer: Här bör även Djurgårdsförvaltningen och Skogsstyrelsen nämnas.

Precisering av delmål och nyckeltal

Delmålet 4.1 handlar om att bevara områden som ur ekologisk synpunkt är de mest värdefulla. Vad som är ekologiska funktioner är inte definierat och därför svårtolkat vid såväl övergripande planering som i det enskilda fallet. Begreppet bör därför undvikas helt i miljöprogrammet. Det är också viktigt att få med ”planeringsaspekten”. Stadens utveckling måste gå hand i hand med ett hållbart Stockholm. Förslag till ny formulering av delmålet:
4.1 Stockholm planeras så att ekologiskt särskilt värdefulla mark- och vattenområden skyddas.

I preciseringen av delmålet 4.1 bör ordet funktioner bytas ut mot värden. För att vara konsekvent i texten måste ”bevaras” ändras till ”skyddas”.

Förvaltningen anser att stycket bör avslutas med:

Målet innebär att:

- *ekologiskt särskilt värdefulla områden skyddas*

Utöver det föreslagna nyckeltalet 4.1.1 föreslår förvaltningen följande nyckeltal:

4.1.2 Yta per år som detaljplaneläggs för bebyggelse eller infrastruktur i ekologiskt särskilt värdefulla områden.

4.1.3 Antal skyddsvärda artförekomster.

4.1.4 Total mängd grön- och blåta per år.

Delmål 4.2 anser förvaltningen ska tydliggöras och även få med närheten till grönområden.

Förslag till ny formulering av delmålet:

§4.2 Exploatering av obebyggda mark- och vattenområden ska kompenseras så att ekologiska värden i närområdet bibehålls eller förbättras.

Nyckeltal 4.2.1 bör omformas till ett positivt nyckeltal. Anpassning till att begreppet ”funktioner” i tidigare texter ersätts med ”värden”.

Förslag till ny formulering av nyckeltal :

4.2.1: Andel exploateringar där naturvärden gått förlorade och de ekologiska värdena har återskapats.

Förslag till nya nyckeltal:

Delmål 4.3 omfattar både park- och naturmark och skrivningen bör anpassas därefter. Uttrycket ”ta hänsyn till” är för otydligt. ”Anpassning till” ökar tydligheten, vilket är en fördel för skötselansvariga.

Förslag till ny formulering av delmålet:

4.3 Park- och naturmarkernas biologiska mångfald ska öka. Anläggning och utveckling samt skötsel och restaurering ska vara ekologiskt inriktad och anpassas till skyddsvärda arter.

I Nyckeltal 4.3.3 föreslås för ökad tydlighet en omformulering av de fem första raderna i den förklarande texten: *Nyckeltalet mäter åtgärder för att nå detta mål. Syftet är att gynna biologiskt rika naturtyper som hagmarker med ädellövträd, hassel och solitära lövträd, t ex gamla ekar.*

Många av Stockholms sjöar och vattendrag har i dag en långt ifrån god ekologisk status. Det räcker inte att bevara den befintliga statusen. Förslag till ny formulering av delmål:

4.4 Den ekologiska statusen i Stockholms sjöar och vattendrag ska förbättras.

5 Miljöeffektiv avfallshantering

I den inledande texten föreslår förvaltningen att följande mening infogas:

Genom att välja rätt produkter kan man undvika att avfall uppstår.

Återanvändning bör läggas till i följande mening:

Källsortering, återanvändning och återvinning ska uppmuntras.

Delmål

Förvaltningen anser att den första delen av delmål 5.1 kan strykas. Det täcks in i delmål 5.2 genom att vara ett nyckeltal där. Delmålet 5.5 kan slås ihop med 5.2. Det är bra att Staden har ett mål om att verka för att hushållens avfall minska, men där bör även företagen nämnas. Förslag:

5.1 Mängden avfall (exklusive bygg- och rivningsavfall) inom stadens förvaltningar och bolag ska minska med minst 10 viktprocent per anställd.

5.2 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att hushållens och företagens avfallsmängder minskar och att återanvändning och materialåtervinningen ökar.

Det är olyckligt att delmålen 5.3 och 5.4 kan uppfyllas om vi producerar mer farligt avfall och hushålls avfall! Förvaltningen föreslår därför att mängden byts ut mot andelen. Förslag:

5.3 Andelen farligt avfall som samlas in ska öka. Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att insamling av farligt avfall underlättas.

5.4 Andelen avfall som nyttiggörs ska öka. Avfall som uppkommer inom stadens förvaltningar och bolag ska nyttiggöras genom att:

- öka återanvändningen av inventarier och produkter,*
- minst 50 procent av matavfallet sorteras ut till biologisk behandling,*
- sortera ut allt övrigt återvinningsbart avfall*

Under rubriken Miljöpåverkan borde EU:s avfallshierarki beskrivas utförligt. Det räcker inte att ha det med i ordförklaringen.

Under rubriken Stadens ansvar och rådighet verkar det som om det bara är det farliga avfallet som uppkommer i Stadens verksamheter som enligt lag ska samlas in. Förslagsvis tas stadens förvaltningar och bolag bort, och farligt avfall läggs till i meningen efter:

Allt farligt avfall som uppkommer ska enligt lag hanteras separat och samlas in. Staden har ansvar för att informera hushållen om skyldigheten att sortera ut farligt avfall, förpackningar och tidningar och om tillgängliga insamlingssystem. Producenterna har ansvar för insamlingen av förpackningar och tidningar samt information till andra avfallsinnehavare än hushåll. Staden har ansvar att öka hushållens och företagens motivation att källsortera.

Precisering av delmål och nyckeltal

I preciseringen av delmål 5.1 bör beskrivas att den totala mängden avfall (exklusive bygg- och rivningsavfall) avses d.v.s. innefattande allt osorterat avfall (hushållsavfall och grovavfall), allt sorterat avfall (källsorterat) samt allt farligt avfall.

I delmålet exkluderas bygg- och rivningsavfall medan det i nyckeltalet står att det ska redovisas! Förvaltningen anser att den vägningsprocedur som det skulle innebära för inrapportering av nyckeltalet 5.1.1 är ett orimligt krav att ställa på alla stadens verksamheter då det är mycket tids- och resurskrävande och inte i sig minskar avfallsmängderna. Istället ska denna uppgift läggas på de anlitate avfallsbolagen varför detta krav ska ställas redan i samband med upphandlingen av tjänsten (på liknande sätt som redovisningskrav finns vad gäller ekologiska livsmedel, där ICA Meny förser staden med statistik). Det blir fortfarande ett problem där förvaltningens verksamheter är hyresgäster och delar avfallssystem med andra hyresgäster. Förslag på tillägg i preciseringen:

Målet innebär att:

- staden vid upphandling av avfallshämtningstjänster ställer krav på inrapportering av viktsmängder från stadens verksamheter till Renhållningsförvaltningen.*

I precisering av delmålet 5.2 bör avfallet liksom i 5.1 innebära den totala mängden avfall. I första hand ska mängden avfall som uppkommer minska. Förvaltningens förslag:

En minskning av avfallsmängderna som genereras av hushållen kan ske genom att medborgarna vid sina inköp aktivt väljer produkter som genererar mindre avfallsmängder och att en större del avfall återanvänds .

I preciseringen av delmålet 5.3 bör även det farliga avfallet från företag och verksamheter avses. Ett samordnat system för hämtning av allt farligt avfall från bör tas fram. Den mobila miljöstationen för farligt avfall som idag besöker stadsdelarna skulle även kunna serva stadens verksamheter och företag. För dem som enligt regelverket är betalningsskyldiga, kan detta lösas med ett registreringskort som visas upp vid lämnandet av avfallet.

Mål 6 Sund inomhusmiljö

Delmål

Förvaltningen saknar ett delmål om inomhusmiljön kopplat till exploatering.

Förslag:

6.8 Vid exploatering ska bostäder med sund inomhusmiljö byggas.

6.8 Andel markanvisningar som sker på bullerstörda platser.

6.9 Andel nybyggnationer där problem med inomhusmiljön uppkommer.

Vid nyckeltalet 6.4.3 saknas text.

Delmålet 6.6 handlar inte bara om buller i egna lokaler. Buller i offentliga lokaler bör innefattas. Tillsynen i offentliga miljöer borde utökas t.ex. biografier när det gäller buller och i synnerhet vid barnföreställningar.

Förslag till nytt nyckeltal:

6.6.3 Antal offentliga lokaler (biografier, diskotek, konsertlokaler m.fl) med för hög ljudnivå.
